

POLITIET

Pressemelding fra Oslo politidistrikt

14.09.2010

Togulykken ved Sjursøya:

Statsadvokaten gir forelegg til Jernbaneverket og CargoNet

På bakgrunn av politiets etterforskning av togulykken ved Alnabru og Sjursøya, har Statsadvokaten i Oslo besluttet å ilegge Jernbaneverket en bot på 15 millioner kroner, mens CargoNet AS ilegges en bot på 7 millioner kroner, på grunn av manglende tiltak for å hindre ulykken.

Selskapene får bøtene for overtredelse av straffelovens §§ 239, 238 og 237 – for ved uaktsomhet å ha forvoldt 3 personers død, betydelig skade på 1 person og alvorlig skade på 3 personer, samt brudd på jernbanelovens regler som skal forebygge ulykker.

Avgjørelsen bygger på at det er avdekket fire alvorlige sikkerhetsbrudd i tilknytning til virksomheten på Alnabru stasjon og toglinjen ned Lodalen mot Oslo S og Sjursøya. Bruddene innebærer at det ikke er etablert hindre mot ulykker selv om enkelte av problemene er avdekket ved risikoanalyse:

- Manglende rutiner for å hindre misforståelser i den muntlige kommunikasjon mellom skifteleder på lokomotivet og den som styrer sporvekslene og skinnebremmene:
 - Ifølge forskriftene skal beskjeder over radio gjentas av mottaker. Dette kravet var det gjort unntak fra på Alnabru stasjon.
 - Etterforskningen har vist at det var en misforståelse mellom skifteleder på lokomotiv og den som styrer sporveksler og skinnebremser forut for ulykken som førte til at skinnebremmene ble åpnet og toget ledet ut av sikkert område (område som leder tog eller vogner mot to bremses og ender i en butt/buffer).
- Manglende bruk av håndbrems på vognene:
 - Ifølge reglene for Alnabru stasjon skal tog i rute som står i ankomstspor mer enn 4 timer, bremses med håndbrems. Etter at man begynte å parkere vogner i samme spor i mer enn 4 timer, har man ikke fulgt disse reglene.
 - Etterforskningen har avdekket at ulykkesvognene skulle stå i ankomstsporet i ca 12 timer og vognene ble ikke avbremses med håndbrems.
- Det er mulig å styre tog ut av sikkert område uten å ha fått bekreftet at lokomotivet har kontroll på vognene:
 - På Alnabru stasjon styrte man tidligere tog fra ankomstsporene mot et sikkert område med to bremseanordninger og en buffer i enden. Når man hadde fått bekreftet at lokomotivet hadde kontroll på vognene kunne man legge sporvekslene slik at toget kunne kjøre ut av sikkert område. Dette var instruksfestet. Etter ombygging av Alnabru stasjon på 1990-tallet ble det mulig å lede tog fra

ankomstsporene rett ut av sikkert område uten noen bekreftelse på at lokomotivet hadde kontroll på vognene. Instruksen ble ikke endret, men ifølge intern opplæring skal instruksen ikke følges.

- Etterforskningen har avdekket at ulykkestoget ble ledet ut av sikkert område uten at man hadde forvisset seg om at lokomotivet hadde kontroll på vognene.
- Svært begrensede muligheter for å stanse et løpsk tog som har kommet ut av sikkert område:
 - Sikkerhetsforskriftene krever at det skal etableres barrierer som reduserer sannsynligheten for at feil, fare- og ulykkessituasjoner utvikler seg. Om nødvendig skal det være flere uavhengig barrierer. Enkeltfeil skal ikke kunne medføre tap av menneskeliv eller alvorlig personskade.
 - Etterforskningen har avdekket at det eneste man hadde var en sporsperre som skulle spore av toget. Denne ble benyttet for å forsøke å spore av ulykkestoget i Lodalen, uten hell. Dette var en klart utilstrekkelig barriere blant annet på grunn av vognenes hastighet og vekt.

- Etterforskningen har avdekket manglende sikkerhetstenkning i foretakene på områder hvor konsekvensene av feil kan bli svært alvorlige. I dette tragiske tilfellet har det ført til tap av tre menneskeliv og fire skadde, sier politiadvokat Carl Graff Hartmann, som nå vil følge saken videre opp.

Slik påtalemyndigheten oppfatter saken er de fire ovenfor nevnte punkter ikke omstridt.

I tillegg til bøtene til Jernbaneverket og CargoNet AS, får en ansatt i Jernbaneverket en påtaleunntatelse for overtredelse av straffeloven § 151, for uaktsomt å ha forårsaket en jernbaneulykke. Det vil si at statsadvokaten mener vedkommende har brutt aktsomhetsplikten på en straffbar måte. **Den ansatte har handlet i tråd med interne rutiner, men ifølge påtalemyndigheten er ikke dette tilstrekkelig.** Avgjørelsen understreker det personlige ansvaret en ansatt har når man arbeider med sikkerhetskritiske oppgaver. Imidlertid er skylden så liten at påtalemyndigheten mener det er tilstrekkelig å reagere med en påtaleunntatelse.

Jernbaneverket og CargoNet AS har frist til 8. oktober 2010 for å ta stilling til om de vil vedta foreleggene. Hvis foreleggene ikke vedtas, vil saken bli oversendt Oslo tingrett for rettslig behandling.

Pressekontakt (tilgjengelig fra kl. 14.45):

Politiadvokat Carl Graff Hartmann

Finans- og miljøkrimseksjonen, Oslo politidistrikt

Tlf: 22 66 92 35